

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1963-

4. januar 2022

Representantforslag 53 S - om å redusere nettleien for norske strømkunder

Jeg viser til brev fra Stortinget av 21. desember 2021 vedlagt representantforslag 53 S (2021-2022) om å redusere nettleien for norske strømkunder fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi, Marius Arion Nilsen, Tor André Johnsen, Morten Wold og Frank Edvard Sve. Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen redusere nettleien gjennom å redusere inntektsrammen til nettselskapene.*
- 2. Stortinget ber regjeringen sørge for at renten som nettselskapene får på investert kapital, den såkalte referanserenten, reduseres til maksimalt 2 prosent fra 1. januar 2022.*
- 3. Stortinget ber regjeringen sørge for at kommuner og fylkeskommuner ikke kan ta utbytte fra nettselskapene for å finansiere øvrige oppgaver i kommunen, men at disse pengene skal gå til å drifte og bygge ut nett eller redusere folk sin nettleie.*

Til det første og andre forslaget viser jeg til at alle nettselskap er underlagt omfattende regulering. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) fastsetter årlig en tillatt inntekt for hvert enkelt nettselskap i tråd med kravene som følger av energiloven med forskrifter. Denne skal fastsettes slik at inntekten over tid dekker kostnader ved drift og avskrivning av nettet samt gi en rimelig avkastning på investert kapital, gitt effektiv drift, utnyttelse og utvikling av nettet. Dette har vært gjeldende føringer for den økonomiske reguleringen av nettselskapene siden energiloven trådte i kraft i 1991.

En viktig del av inntektsreguleringen er fastsettelsen av referanserenten. Referanserenten skal reflektere hva som er rimelig avkastning for et gjennomsnittlig effektivt nettselskap over

tid, og gjenspeiler den økonomiske risikoen eierne av nettselskapet står overfor. En for lav referanserente medfører risiko for at nødvendige investeringer ikke blir gjennomført, mens en for høy referanserente medfører risiko for overinvesteringer i nettet. Avkastningen som inngår i inntektsrammen skal dekke nettselskapenes lånekostnader og avkastning på egenkapital. Forutsatt at nettselskapet driver effektivt, bidrar avkastning og avskrivninger til at nettselskapene tjener inn investeringene i nettanlegg gjennom nettleien i løpet av 30-50 år. Nettleien er med andre ord en etterskuddsvis betaling for investeringene.

Hovedprinsippene for beregningen av inntektsrammen er fastsatt i forskrift til energiloven. I tillegg til at departementet kan gi forskrifter etter energiloven, kan RME gi forskrift om metoder for beregning av nettselskapenes tillatte og faktiske inntekter og håndtering av avvik mellom disse, samt nøytral opptreden av netteier. For å endre metoden som fastsetter nivået på referanserenten vil det være nødvendig med forskriftsendring. En slik endring vil forutsette at det foreligger et faglig grunnlag for å endre renten, og det må gjennomføres en høringsprosess for å sikre transparens og at saken blir tilstrekkelig opplyst.

Siden nettselskapenes kostnader har økt som følge av høyere kraftpriser, renter og inflasjon det siste året, må RME øke nettselskapenes inntektsrammer. Det er også avgjørende at nettselskapene har en tilstrekkelig høy kontantstrøm til å dekke sine løpende utgifter, samt til å bidra med nødvendig egenkapital til de store investeringene som kommer. Etter min vurdering er det ikke faglig grunnlag for at RME skal endre referanserenten, eller redusere nettselskapenes inntektsrammer fordi kraftprisene er høye.

I tråd med kravene som følger av tredje energimarkedspakke er myndighet til å regulere nettselskapenes inntekt lagt til RME. Energiloven gir ikke departementet adgang til å instruere den uavhengige reguleringsmyndigheten for energi om utøvelse av myndighet som er tillagt RME.

Den økonomiske reguleringen skal sørge for at nettkundene ikke betaler mer enn nødvendig for den tjenesten de får levert og at tjenesten har en tilfredsstillende kvalitet. Samtidig sørger reguleringen for at eierne av strømmettet får en rimelig avkastning på sine investeringer. Det er viktig å ha en regulering som bidrar til at investeringene og driften av nettet gjøres mest mulig kostnadseffektivt. RME arbeider kontinuerlig med å utvikle den økonomiske reguleringen, herunder å finne riktig nivå for referanserenten.

Som følge av de ekstraordinære strømprisene i vinter har Stortinget vedtatt en midlertidig stønadsordning som vil hjelpe husholdninger i hele landet med å håndtere de høye kostnadene. I tillegg til stønadsordningen har regjeringen allerede økt bostøtten og redusert elavgiften.

I lys av det ovennevnte mener jeg at det ikke er grunnlag for å gå videre med det første og det andre forslaget.

Til det tredje forslaget viser jeg til at hvor mye utbytte eierne tar ut av nettselskapene ikke har betydning for nettselskapets inntektsramme, og derfor heller ikke for størrelsen på nettleien. Utbyttet har som regel heller ikke betydning for hvor mye nettselskapet investerer i nytt eller eksisterende nett, men høye utbytter kan begrense investeringsevnen. Det som er avgjørende for nivået på nettleien, er hvor mye selskapet investerer, hvor mye de bruker på drift og vedlikehold, og hvor effektivt selskapet utfører disse oppgavene. Jeg mener derfor at det heller ikke er hensiktsmessig å gå videre med det tredje forslaget.

Med hilsen

Marte Mjøs Persen